

Бир юз олтинчи боб — Исо буюк куч-қудрат билан қайтиб келадими?

Бугунги дунёмизнинг жуда аянчли аҳволда эканлиги исбот талаб қилмайдиган ҳақиқатдир, менимча, бу фикрга сиз ҳам қўшилсангиз керак. Дунёнинг турли чеккаларида яшаётган инсонлар улкан изтироб ичида: кимдир тушкунликка тушган, кимдир зулм остида эзилмоқда, кўпчилик эса бу қийинчиликлардан халос бўлиш йўлини излаяпти. «Бу аҳвол қачон яхшиланади?» — мана шу саволни биз ўзимизга тез-тез бериб тураемиз. Шароит бундан кўра яхшироқ бўладиган бирор замон ва маконни топиш имкони борми?

Исо Ўз шогирдларига вазият яхшиланишидан олдин ҳаёт янада оғирлашишини айтган эди. Бугун гўё Худога қарши уруш эълон қилган дунёда яшаётгандекмиз. Азиз дўстим, шундай бир шароитда аҳвол яхшиланишидан аввал янада ёмонлашиши муқаррардир. Бироқ биз келажакда нималар кутаётганини олдиндан билишимиз керак, шу сабабли Муқаддас Китобдаги Матто баён этган Хушхабарнинг 24-боб, 15–28 оятларига юзланамиз. У ерда Исо нималарни ўргатганини кўришимиз мумкин:

Дониёр пайғамбар айтганидай, кўп ҳаром–хариш ишларга сабаб бўладиган макруҳ бир нарсанинг муқаддас жойда турганини кўрганингизда — ўқиган тушуниб олсин! —¹⁶ Яҳудияда бўлганлар тоғларга қочишсин.¹⁷ Томнинг устида бўлганлар уйдан бирон нарса олиш учун пастга тушмасин.¹⁸ Далада бўлганлар эса тўнини олгани қайтиб келмасин.¹⁹ У кунларда ҳомиладор ва эмизикли аёлларнинг ҳолига вой!²⁰ Қочишингиз қишга ёки Шаббат кунига тўғри келмаслиги учун илтижо қилинглар.²¹ Чунки ўша вақтда шундай азоб–укубатлар бўладики, дунё яратилгандан то ҳозиргача бунақаси бўлмаган ва қайтиб содир бўлмайди.²² Лекин танланган одамлар учунгина у кунлар қисқартирилади. Агар ўша кунлар қисқартирилмаганда эди, ҳеч бир жонзот омон қолмасди.²³ Агар ўшанда кимдир сизларга: «Масих мана бу ерда» ёки: «Ана у ерда», деб айтса, ишонманглар.²⁴ Чунки сохта масихлар ва сохта пайғамбарлар пайдо бўлиб, иложи бўлса, танланган одамларни ҳам йўлдан оздириш учун буюк аломату мўъжизалар кўрсатадилар.²⁵ Мана, Мен сизларга олдиндан айтиб қўйдим.

²⁶ Шундай қилиб, агар улар сизларга: «Қаранглар! У саҳрода!» деб айтсалар, борманглар. Агар улар: «У яширин жойда», деб айтсалар, ишонманглар.²⁷ Чунки Инсон Ўғли келганда, Уни ҳамма кўради. У шарқдан ғарбга қадар бутун осмонни ёритиб юборган чақмоқдай бўлади.

²⁸ Калхатлар тўпланган жойда мурда бўлишини ҳамма билади. Менинг келишим ҳам шу сингари, ҳаммага аён бўлади.

Ушбу матнда биз чуқур англашимиз керак бўлган бир нечта муҳим таълимотлар мавжуд.

Вайронагарчилик келтирувчи жирканчлик ҳақидаги таълимот

Бу биз тушуниб етишимиз зарур бўлган биринчи ҳақиқатдир. Исо: «Дониёр пайғамбар тилидан айтилган, вайронагарчилик келтирувчи жирканчликнинг муқаддас жойда турганини кўрганингизда...» деган эди. Хўш, Дониёр пайғамбар айтган бу вайронкор жирканчлик нима ўзи? Исо назарда тутган ушбу тушунчани англаш учун Дониёр пайғамбар китобининг 11-боб, 29–31 оятларига эътибор қаратишимиз лозим:

Белгиланган вақтда Сурия шоҳи яна Мисрга юриш қилади, аммо бу сафар вазият бошқача тус олади.³⁰ Ғарб соҳилларидан келган жанг кемалари Сурия шоҳига қаршилиқ кўрсатишади, юраги дов бермаган Сурия шоҳи чекинади. Бироқ муқаддас аҳд аҳлига ва уларнинг эътиқодига ғазабини сочиб, алаmidан чиқади, муқаддас аҳддан тойганларни эса мукофотлайди.

Раббимиз бу ерда Дониёр пайғамбарнинг башоратига ишора қилиб, кундалик курбонликлар тўхтатилиши ва уларнинг ўрнига ибодатхонада жирканч бир нарса, яъни сохта маъбуднинг курбонгоҳи (бут) ўрнатилиши ҳақида гапирган эди. Милоднинг 70-йилида Рим қўшинлари Қуддусдаги ибодатхонани бутунлай вайрон қилишди. Ҳозирги кунда Қуддусда ҳеч қандай яҳудий маъбади мавжуд эмас. Бироқ Исо охирзамонда ўша вайронагарчилик келтирувчи жирканчлик муқаддас жойда иккинчи марта пайдо бўлишини айтмоқда. Бу воқеа тарихда бир бор юз берган экан, демак, замон охирида яна такрорланади. Исо ўша кунлар келганда, Яҳудиядаги одамларни зудлик билан тоғларга қочишга чақирган.

Буюк мусибат ҳақида таълим

Исо бу ҳақиқатни ҳам тўғри тушунишимизни истаган. У қочиш нақадар тез ва зудлик билан амалга оширилиши кераклигини айтади: «Уй томида бўлган одам уйдан бирор нарса олиш учун пастга тушмасин. Далада бўлган киши ҳам кийимини олиш учун ортига қайтмасин». Кўриб турибсизки, Исо вазият жуда оғир ва шошилишч бўлишини таъкидлаган. Ўшанда одамлар ортга қарамай, нимани қолдираётганлари ҳақида ўйламай қочишлари керак бўлади.

Исо бу қочиш жараёни ўта оғир бўлишини, айниқса ҳомиладор ва эмизикли оналарга жуда катта қийинчилик туғдиришини айтди: «Уларнинг ҳолига вой!» Бу сўзлар улар учун ҳақиқий синов ва оғир изтироб бўлишини англатади. Шунингдек, У қочиш фурсати кишининг аёзига ёки шабат (дам олиш) кунига тўғри келиб қолмаслигини сўраб ибодат қилишни буюрди.

21-оятда У бу даҳшатни шундай тасвирлайди: «Чунки ўша вақтда шундай азоб–уқубатлар бўладик, дунё яратилгандан то ҳозиргача бунақаси бўлмаган ва қайтиб содир бўлмайди.» Бу инсоният тарихидаги энг даҳшатли давр бўлади.

Биз бу ердаги «буюк мусибат» сўзи устида мушоҳада юритишимиз керак. Менинг тадқиқотларим шуни кўрсатадики, бу ибора бутун дунё Худонинг адолатли ҳукми ва жазосини ҳис қиладиган глобал вазиятни англатади. Ваҳий китобининг 6-бобидан то 19-бобигача бўлган қисмида айнан мана шу давр ҳақида ҳикоя қилинади. Муқаддас Китобнинг энг сўнгги китоби Исо башорат қилган ўша даҳшатли буюк қайғу кунларини батафсил тасвирлаб беради.

Тўғри, милоднинг 70-йилида Қуддус вайрон этилганда ҳам маҳаллий аҳоли бошига оғир кунлар тушган эди. Ўшанда шу заминнинг ўзида бир миллиондан ортиқ яҳудий Рим қўшини томонидан шафқатсизларча қириб ташланган. Бироқ Раббимиз замон охирида бундан ҳам даҳшатлироқ, тарихда ўхшаши бўлмаган ва қайтиб такрорланмайдиган умумий бир қайғу кунлари келишини айтмоқда. Исо ушбу азоб–уқубат кунлари қисқартирилишини, акс ҳолда ер юзида бирон бир тирик жон омон қолмаслигини билдирган.

Сохта даъвогарлар ва тақлидчилар ҳақидаги таълим

Биз англаб етишимиз керак бўлган яна бир жиҳат — сохта даъволардир. Исо ўша кунларда одамларни ўзига оғдирувчи ёлғон сўзлар пайдо бўлишини айтган: «Кимдир сизга: „Мана, Масих бу ерда!“ ёки „У ана у ерда!“ деса, ишонманглар». У бундан аниқ огоҳлантирган.

Чунки ҳақиқий Масих биттадир. У — айна дамда Муқаддас Китоб оятлари орқали бизга гапираётган зот, яъни Инсон Ўғли Исодир. Қалбаки тақлидчилар, ёлғон ва жозибали даъволар кўпаяди. Одамлар «У бу ерда! У ана у ерда!» деб шов-шув кўтаришади. Йўқ, асло ишонманг! Исо сохта масихлар ва сохта пайғамбарлар чиқишини айтган. Улар ҳатто

одамларни алдаш, иложи бўлса Худо танлаган содиқ бандаларни ҳам йўлдан оздириш учун катта аломатлар ва сохта мўъжизалар кўрсатишгача боришади. Шу сабабли Исонинг сохтакорлар ҳақидаги бу таълимотини тушуниш биз учун жуда муҳимдир.

У шогирдларини олдиндан огоҳлантириб: «Мана, Мен бунини сизларга олдиндан айтиб қўйдим. Хушёр бўлинглар, чунки улар У саҳрода десалар — чиқманглар, У ичкари хонада десалар — ишонманглар, зеро бу даъволар мутлақо ёлғондир», деди.

Адаштирувчи сохтакорликдан фарқли ўлароқ, ҳақиқат мутлақо бошқача намоён бўлади: «Зеро, чакмоқ шарқдан чақиб, ғарбгача қандай ялт этиб кўринса, Инсон Ўғлининг келиши ҳам худди шундай бўлади». Тангрига ҳамду санолар бўлсинки, Ҳақиқий Нажоткор келган куни барча сохтакорлар ва ёлғон даъвогарлар йўқликка маҳкум этилади.